

PROGRAM
SLOVENSKO

MINISTERSTVO
ŠKOLSTVA, VÝSKUMU,
VÝVOJA A MLÁDEŽE
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odstraňovanie rodových stereotypov v Európskej únii

Analýza prieskumu o rodových stereotypoch, EIGE

CVTI SR, Bratislava, Lamačská cesta 6A

27.3.2026

Obsah

Východisková situácia k rodovým stereotypom (štúdie Eurobarometer 2023-2024)

Hlavné zistenia o rodových stereotypoch v Európskej únii

Výzvy smerom k odstraňovaniu rodových predsudkov a k ceste rodovej rovnosti

Cieľom je prezentovať súčasný stav rodových predsudkov v EÚ vo vede, výskume a inováciách a predstaviť výzvy na odstraňovanie rodových predsudkov, ktoré determinujú rodovú rovnosť.

Analýza prieskumu o rodových stereotypoch

- Analýza vychádza z údajov zo špeciálneho prieskumu Eurobarometer 545 z roku 2024 o rodových stereotypoch, z prieskumu Flash Eurobarometer 544 „Rodové stereotypy – násilie páchané na ženách“, zo špeciálneho prieskumu Eurobarometer 465 z roku 2017 o rodovej rovnosti, z európskeho sociálneho prieskumu z rokov 2023/2024 a z prieskumu o európskych hodnotách z rokov 2017 – 2022.

Napriek rastúcemu povedomiu a pokroku sú rodové stereotypy v EÚ stále hlboko zakorenené. Sú zakotvené v našich kultúrach, inštitúciách, vzťahoch a správaní a formujú spôsob, akým ženy a muži vnímajú samých seba a jeden druhého.

- Stereotypy ovplyvňujú rozhodnutia, ktoré ľudia robia, príležitosti, ktoré dostávajú, a spôsob, akým prežívajú život doma a na verejnosti.

[zdroj: Perception to policy: Dismantling gender stereotypes in the European Union | European Institute for Gender Equality](#)

Rodové stereotypy

ZAUŽÍVANÉ STEREOTYPY:

S akými rodovými predsudkami sa stretávate najčastejšie ?

Join at
slido.com
#4256 916

S akými rodovými predsudkami sa stretávate najčastejšie ?

Rodové stereotypy

ZAUŽÍVANÉ STEREOTYPY:

- *muži sú vnímaní ako prirodzene asertívni,*
- *muži sú ambicióznejší a vhodnejší na vedúce pozície,*
- *muži sú považovaní za hlavných živateľov,*
- *mužnosť je spájaná s mocou a kontrolou.*

- *ženy sú vnímané ako menej konkurencieschopné,*
- *ženy sú považované za finančne závislé,*
- *starostlivosť o deti a domácnosť je spájaná so ženami a je silno feminizovaná.*

Rodové stereotypy

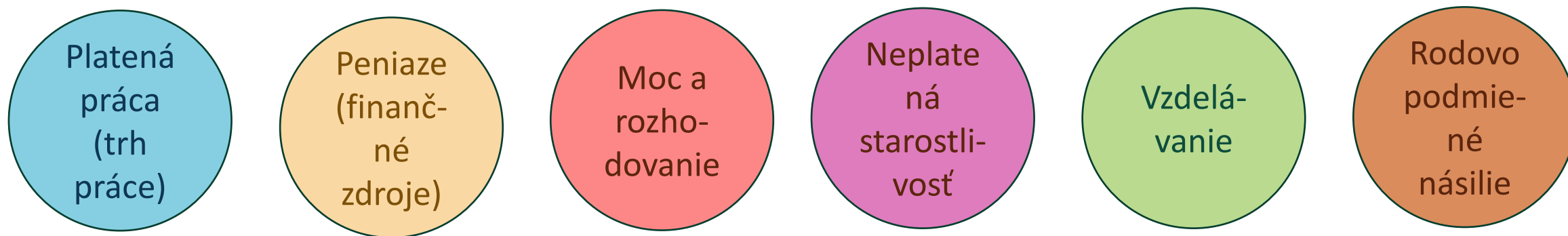
- Pokrok smerom k skutočnej rovnosti často brzdia hlboko zakorenené rodové stereotypy, ktoré oslabujú:
 - *viditeľnosť žien,*
 - *príjem žien,*
 - *finančnú nezávislosť,*
 - *kariérne ambície,*
 - *cestu k vedúcim pozíciám.*
- Stereotypy ovplyvňujú to, aké študijné odbory si ženy a muži vyberajú, ako sa cítia sebavedomí/é a ako ďaleko sa dostanú v akademickej kariére.
- Ženy vo vedúcich pozíciách čelia dvojitej prekážke. Sú posudzované prísnejšie a musia spĺňať protichodné požiadavky.

Analýza prieskumu o rodových stereotypoch

Index rodovej rovnosti (**59,9 bodov**) odhaľuje pretrvávajúce rodové nerovnosti v rôznych oblastiach, ako je :

[zdroj: Slovakia | 2024 | Gender Equality Index | European Institute for Gender Equality](#)

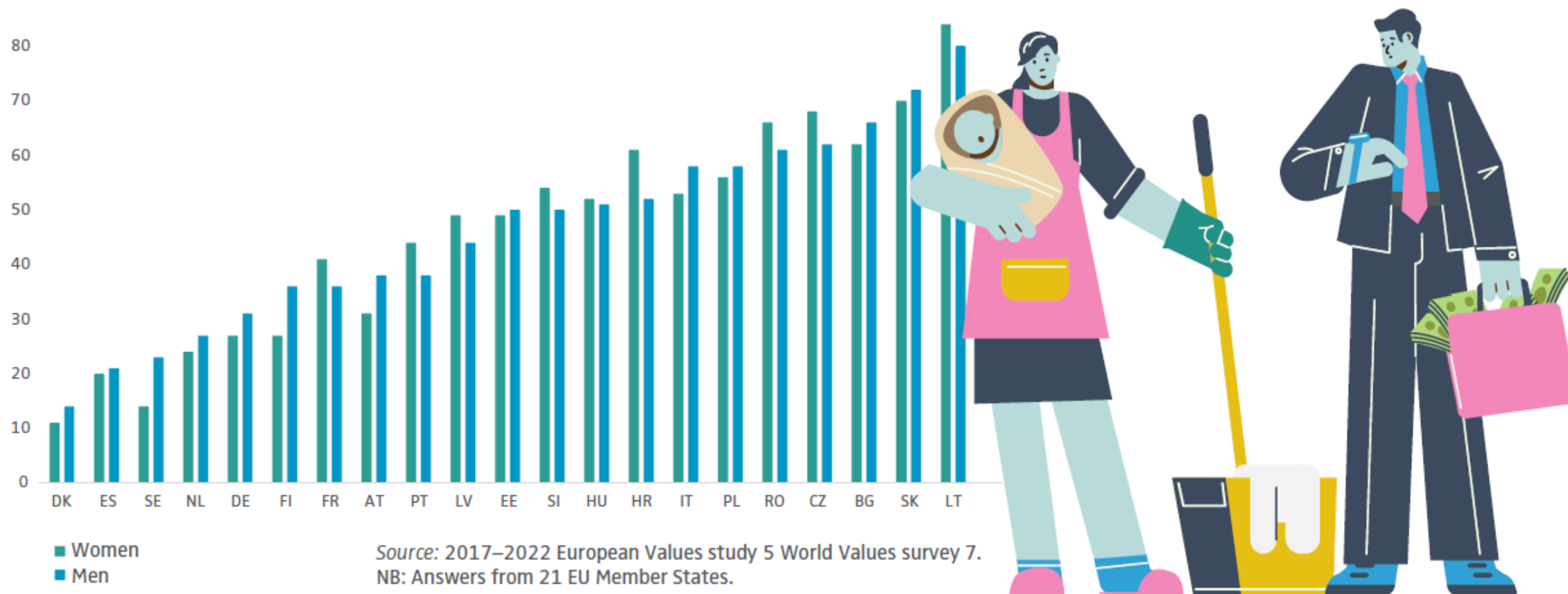
1. Rodové stereotypy – trh práce

Rodové nerovnosti v platenom zamestnaní v EÚ: kľúčové fakty

- **Zamestnanosť:** v roku 2024 bola miera zamestnanosti mužov **81 %**, žien **71 %**. Viac ako trikrát toľko žien ako mužov pracuje na čiastočný úväzok (**28 %** a **8 %**).
- **Záväzky v oblasti starostlivosti:** **6,1 %** žien a **0,6 %** mužov (vo veku 15 – 74 rokov) buď nehľadá prácu, alebo pracuje na čiastočný úväzok z dôvodu povinností v oblasti starostlivosti alebo z iných rodinných dôvodov.
- **Technologický sektor:** ženy tvoria **19 %** špecialistov v oblasti IKT.
- **Ženy vo vedúcich pozíciách:** každú 3. manažérsku pozíciu zastáva žena (**35 %**).
- **Príležitosti na povýšenie:** kým **57 %** mužov tvrdí, že príležitosti na povýšenie sú rovnaké, s týmto názorom súhlasí iba **47 %** žien.

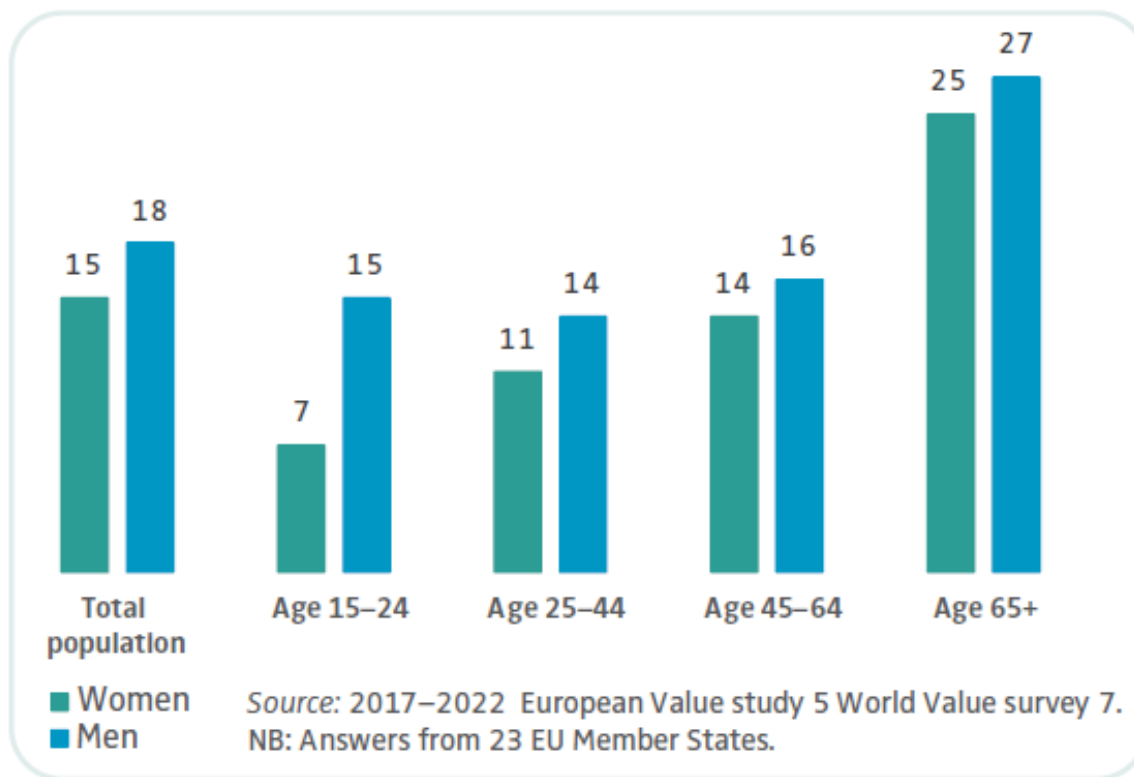
1. Rodové stereotypy – trh práce

Figure 1: Women and men agreeing that 'A job is all right but what most women really want is a home and children' (% , 15+)

1. Rodové stereotypy – trh práce

Figure 2: Women and men agreeing that 'When jobs are scarce, men have more right to a job than women' (%)

Až **36 % žien** a **46 % mužov** súhlasí so stereotypom, že muži zarábajú viac, pretože ich práca je náročnejšia. Tento názor je pomerne rozšírený na Slovensku (**73 %**), v Maďarsku (**71 %**) a v Poľsku (**66 %**).

2. Rodové stereotypy – peniaze

Rodové nerovnosti v platenom zamestnaní v EÚ: kľúčové fakty

- **Rodový mzdový rozdiel: 12 %.**
- **Rodový dôchodkový rozdiel: 25 %.**
- **Ženy žijúce v pároch zarábajú 70 % príjmu svojich partnerov.**
- **Podpora finančnej nezávislosti** pre všetkých (**91%** žien a **89%** mužov)
- **Podpora rovnakého odmeňovania: 81 % žien a 75 % mužov** tvrdí, že je to dobré pre ekonomiku (Európsky sociálny prieskum 2023/2024).

2. Rodové stereotypy

Figure 3: Women and men agreeing that 'The most important role of a man is to earn money' (% , EU-27)

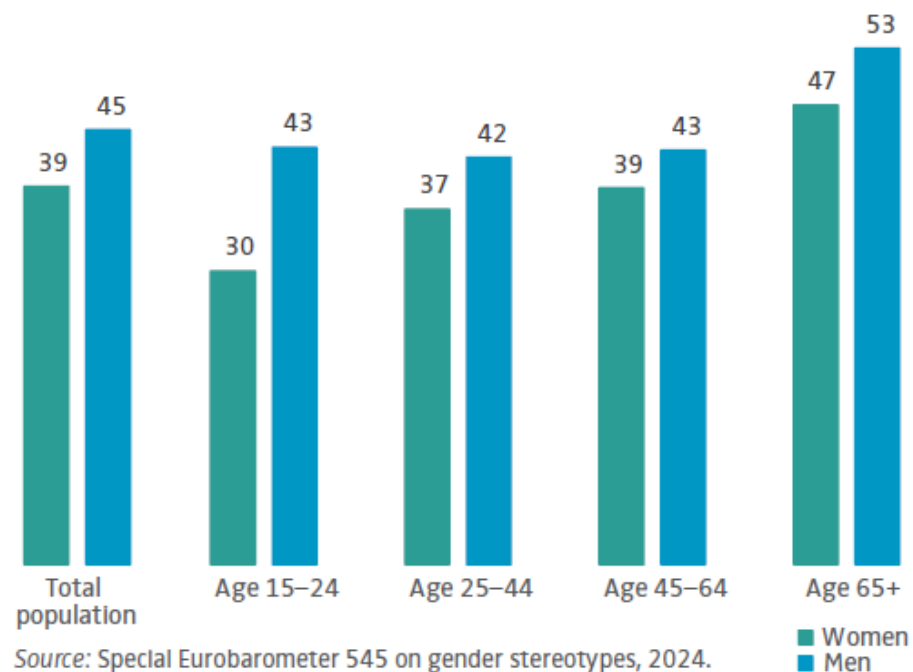
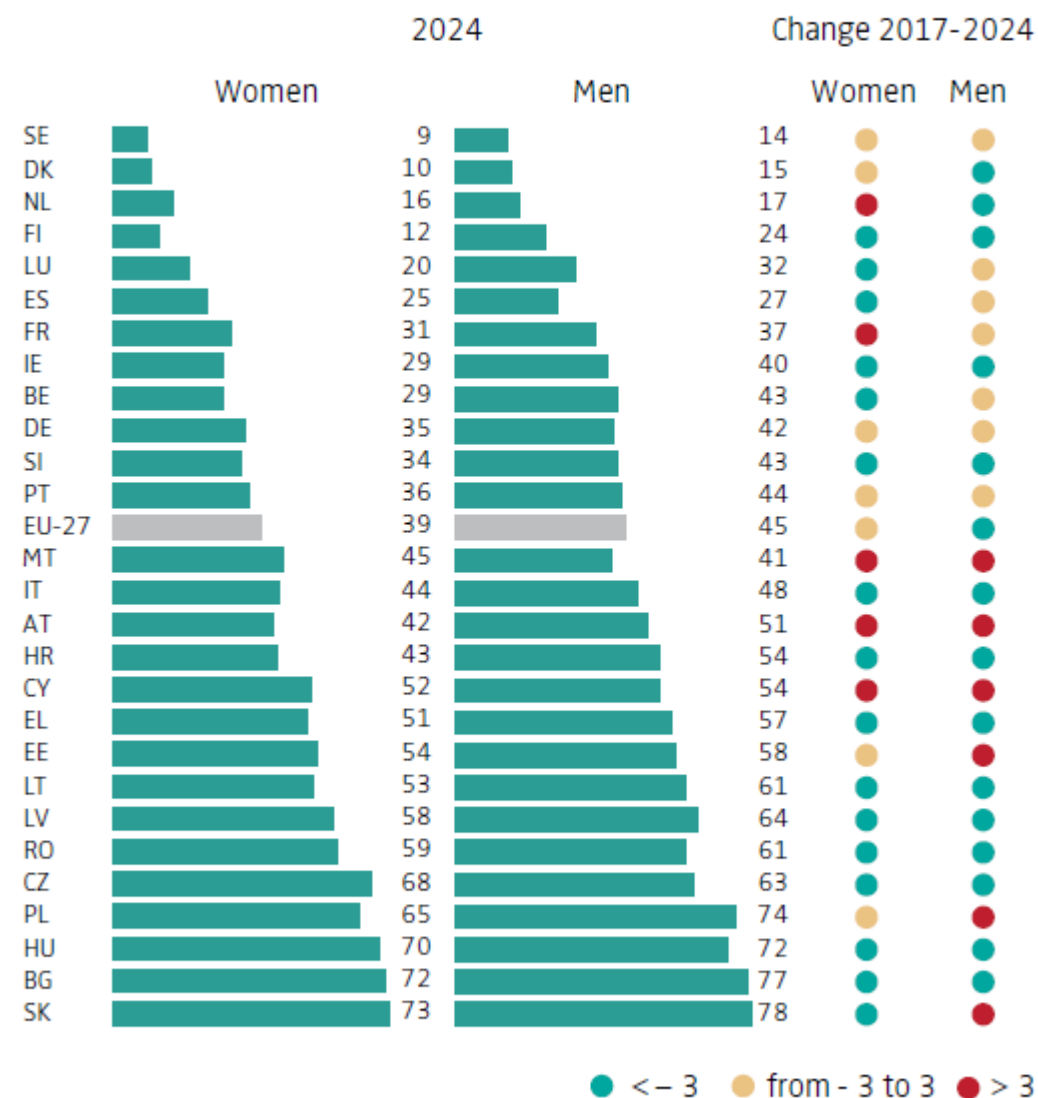

Figure 4: Women and men agreeing that 'The most important role of a man is to earn money' (% , 15+)

Sources: Special Eurobarometers 545 on gender stereotypes, 2024, and 465 on gender equality, 2017.

3. Rodové stereotypy – vzdelanie

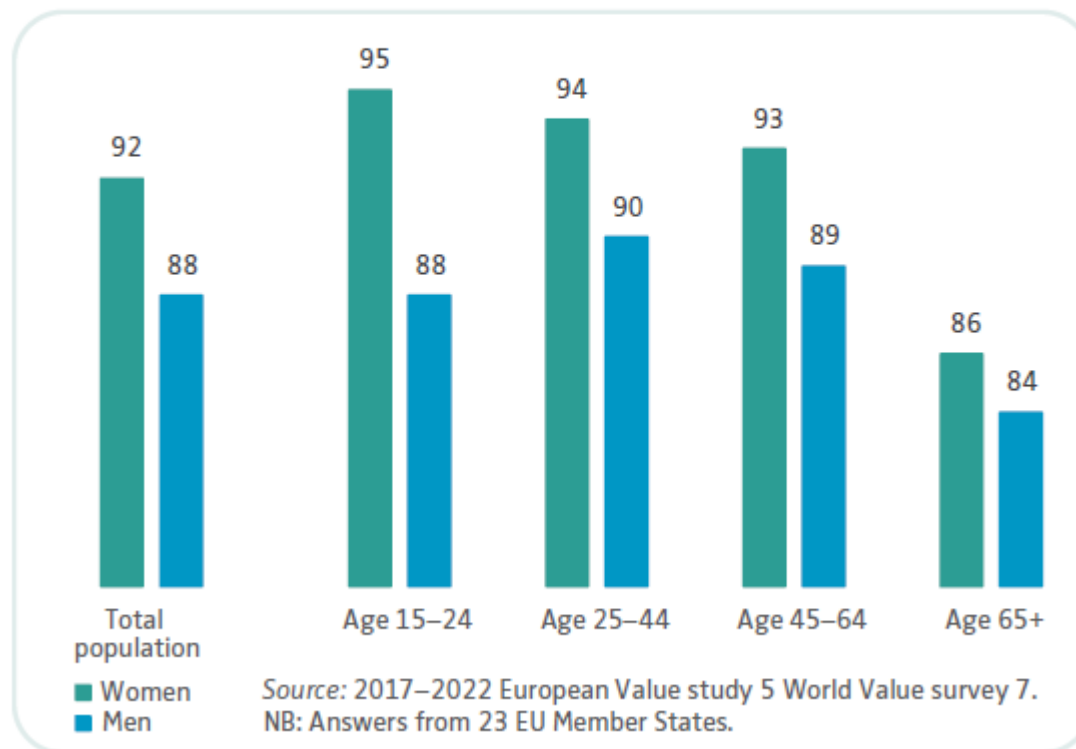
Rodové nerovnosti v terciárnom vzdelávaní v EÚ: kľúčové fakty

- **Terciárne vzdelávanie:** V roku 2024 malo **50 %** žien vo veku 30 – 34 rokov ukončené terciárne vzdelávanie, v porovnaní s **39 %** mužmi.
- **Predčasné ukončenie školskej dochádzky:** V roku 2024 predčasne ukončilo vzdelávanie a odbornú prípravu **11 %** mužov vo veku 18 – 24 rokov, v porovnaní s **8 %** žien.
- **Rodová segregácia vo vzdelávaní:** V roku 2023 bolo **75 %** absolventiek žien terciárneho vzdelávania v oblasti vzdelávania, zdravotníctva a sociálnej starostlivosti.
- V oblasti vedy, techniky, inžinierstva a matematiky bolo **67 %** absolventov mužov.

3. Rodové stereotypy – vzdelanie

- Väčšina ľudí si nemyslí, že vysokoškolské vzdelanie je pre chlapcov dôležitejšie ako pre dievčatá. Podiel tých, ktorí odmietajú názor, že VŠ vzdelanie je pre chlapcov dôležitejšie ako pre dievčatá sa v jednotlivých krajinách líši – od **68 %** na Slovensku až po takmer úplné odmietnutie vo Švédsku (**98 %**) a Dánsku (**97 %**), čo poukazuje na vplyv národných vzdelávacích kultúr a rodovej politiky na postoje verejnosti.

Figure 5: Women and men disagreeing that 'University education is more important for a boy than for a girl' (%)

4. Rodové stereotypy – starostlivosť o deti a domácnosť

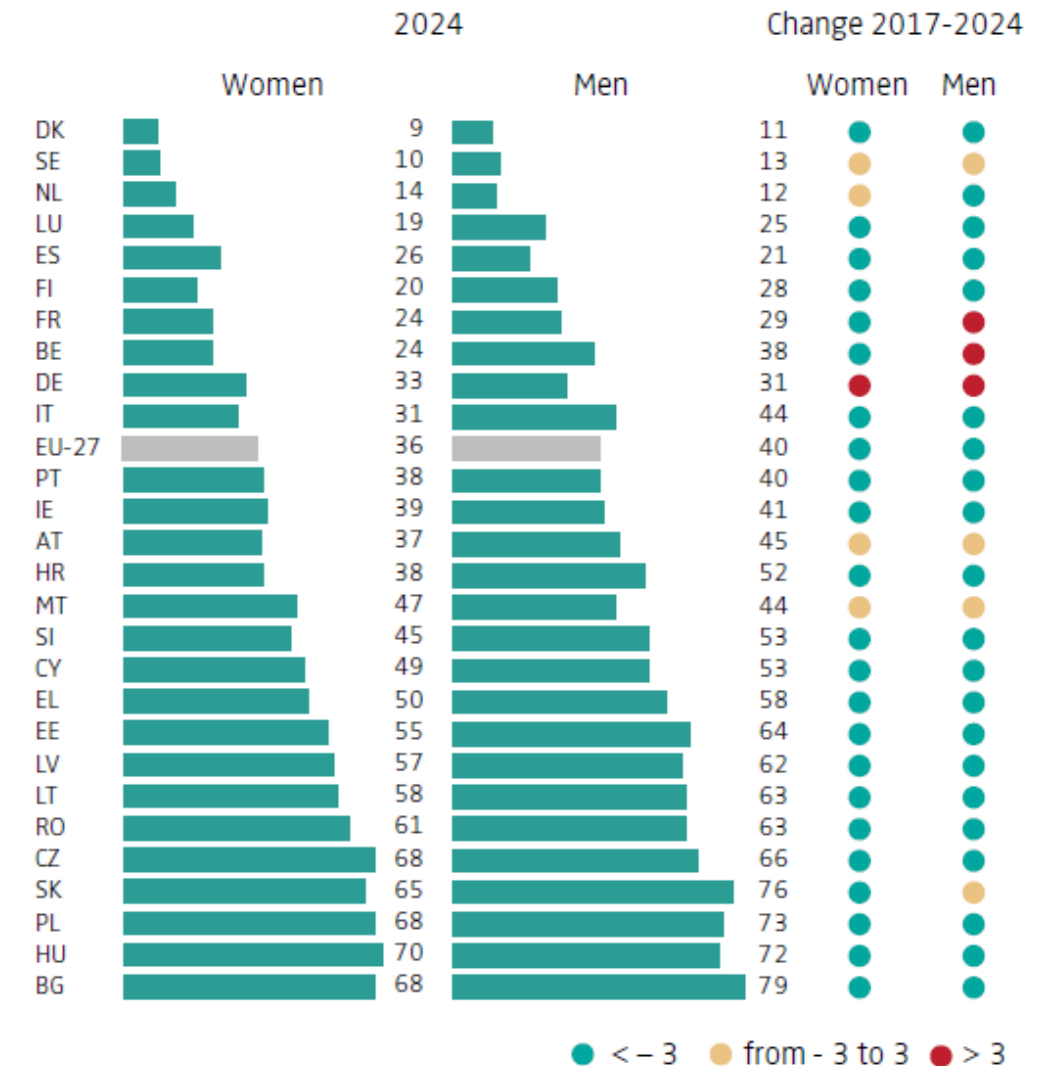
- **Povinnosti v oblasti starostlivosti:** V roku 2024 sa **41 %** žien venovalo intenzívnej starostlivosti o deti (vo veku 0 – 11 rokov) viac ako 35 hodín týždenne, v porovnaní s **20 %** mužov.
- **Domáce práce:** **60 %** žien vykonáva domáce práce (varenie, upratovanie, pranie) každý deň, čo je takmer dvakrát viac ako muži (**34 %**).
- **Voľný čas:** **77 %** mužov sa venuje voľnočasovým aktivitám aspoň raz týždenne, v porovnaní so **68 %** žien.

5. Rodové stereotypy – starostlivosť o deti a domácnosť

Rodové nerovnosti v oblasti neplatenej práce v EÚ: kľúčové fakty

- Podľa EB2024 **36 %** žien a **40 %** mužov súhlasí s tým, že najdôležitejšou úlohou ženy je starať sa o domácnosť a rodinu. Ide o pokles zo **44 %** v roku 2017, čo svedčí o pomalom pokroku.

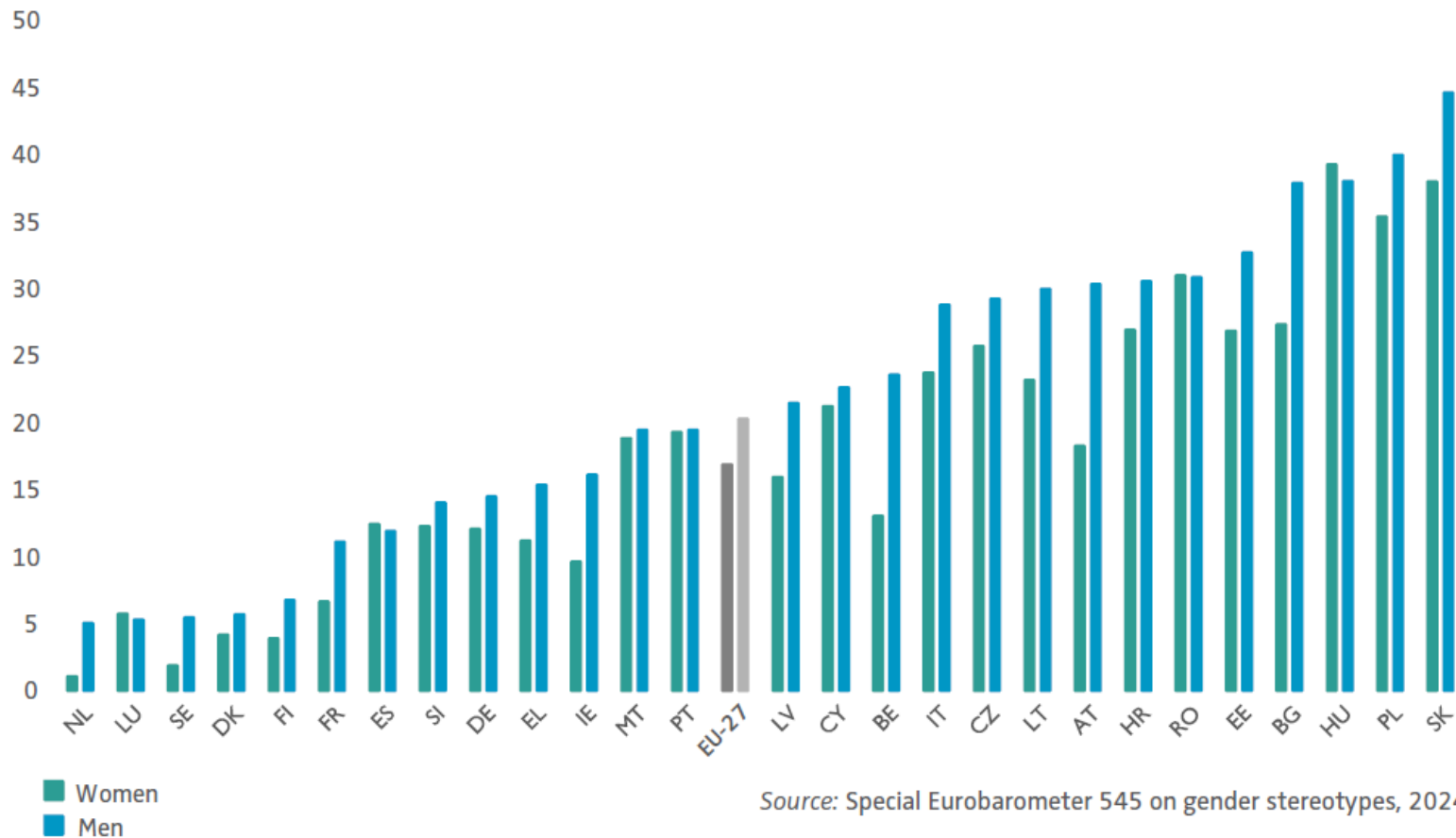
Figure 6: Women and men agreeing that 'The most important role of a woman is to take care of her home and family' (% , 15+)

Source: Special Eurobarometers 545 on gender stereotypes, 2024, and 465 on gender equality, 2017.

5. Rodové stereotypy – starostlivosť o deti a domácnosť

Figure 7: Women and men agreeing that 'Men taking parental leave show a lack of ambition for their career' (% , 15+)

Source: Special Eurobarometer 545 on gender stereotypes, 2024.

6. Rodové stereotypy – rozhodovanie

- **Rodové nerovnosti v rozhodovacom procese v EÚ: kľúčové fakty**
- **Politické zastúpenie:** V roku 2024 ženy zastávali **35 %** ministerských postov, **33 %** kresiel v národných parlamentoch a **32 %** pozícií v regionálnych zhromaždeniach alebo miestnych samosprávach.
- **Najväčšie kótované spoločnosti:** **34 %** členov predstavenstva a **9 %** výkonných riaditeľiek sú ženy.
- **Centrálne banky:** Ženy tvoria každú tretiu členku predstavenstva (**32 %**) národných centrálnych bánk.
- **Vysokoškolské vzdelávanie, výskum, veda:** **26 %** inštitúcií v sektore vysokoškolského vzdelávania vedú ženy.

6. Rodové stereotypy – rozhodovanie

Figure 9: Women and men agreeing that 'Men make better leaders than women' (% , EU-27)

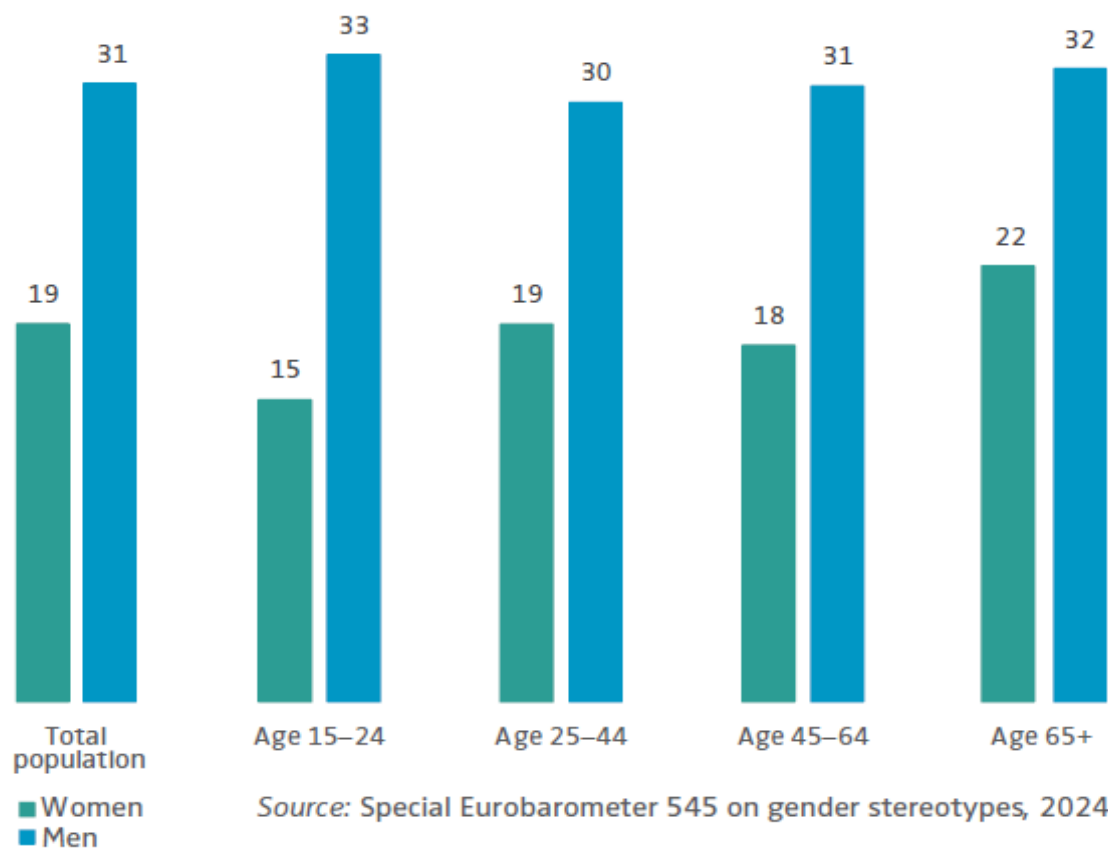
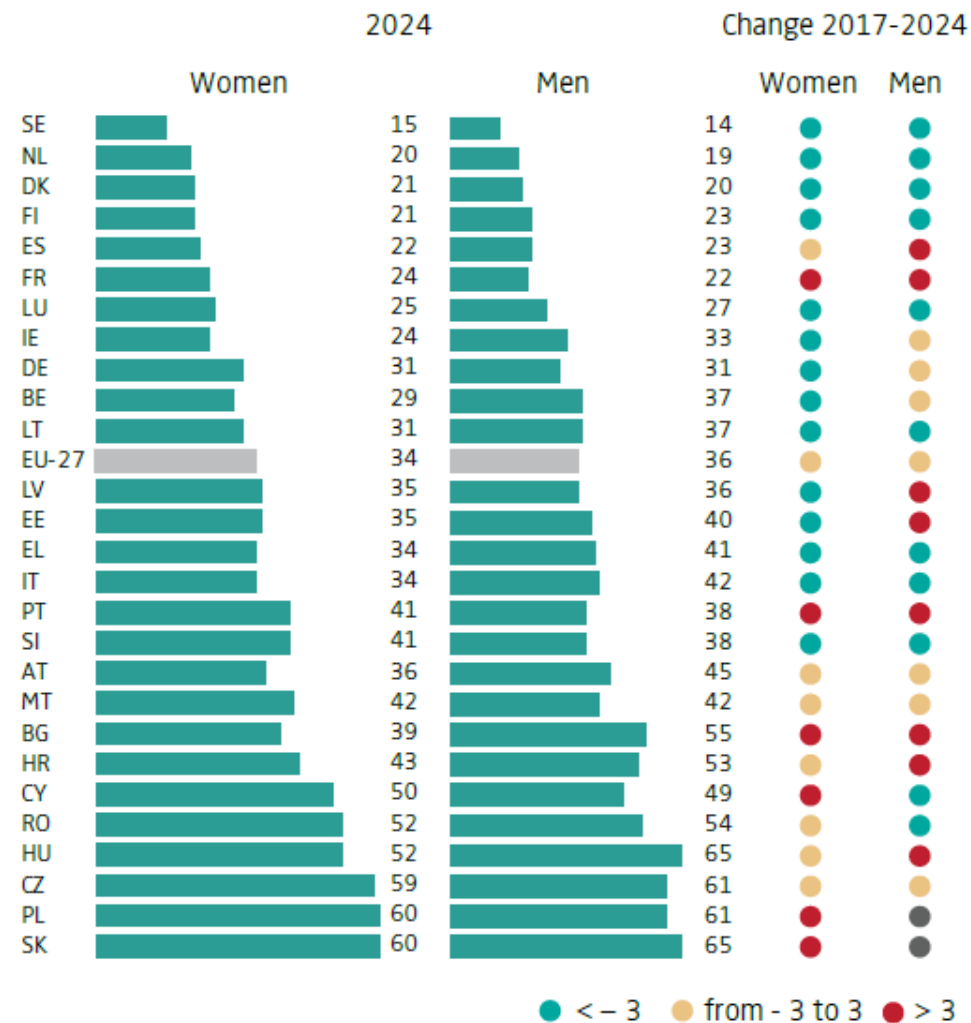

Figure 8: Women and men agreeing that 'Women are less interested than men in positions of responsibility in politics' (% , 15+)

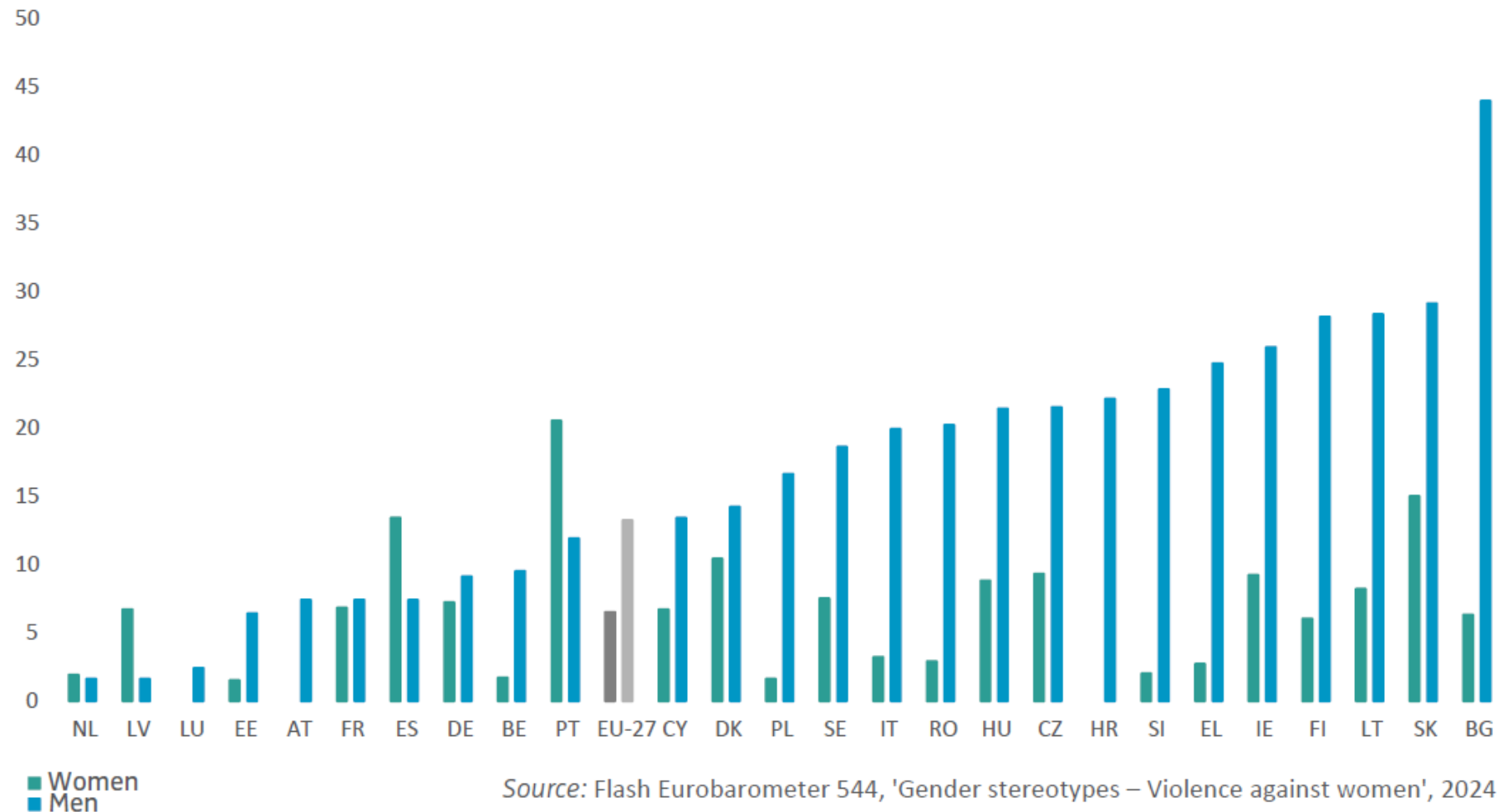
Source: Special Eurobarometers 545 on gender stereotypes, 2024, and 465 on gender equality, 2017.

7. Rodové stereotypy – rodovo podmienené násilie

- **Rodovo podmienené násilie v EÚ: kľúčové fakty**
- **Násilie páchané na ženách:** Jedna z troch žien (**31 %**) v EÚ zažila fyzické alebo sexuálne násilie v dospelosti. Prevalencia je vyššia u mladých žien (vo veku 18 – 29 rokov): **35 %**. Každá tretia obeť (**31 %**) zažila násilie od viacerých páchatel'ov, vrátane súčasných alebo bývalých partnerov a nepartnerov.
- **Sexuálne násilie:** **13 %** žien zažilo sexuálne násilie, vrátane znásilnenia, zo strany osoby, ktorá nebola ich partnerom.
- **Sexuálne obťažovanie na pracovisku:** **31 % žien**, ktoré niekedy pracovali, zažilo sexuálne obťažovanie na pracovisku.
- **Dôsledky na zdravie:** **57 %** obetí uviedlo dôsledky na zdravie. Vplyv bol väčší, ak bol páchatel' intímny partnerom (**72 %**) ako nepartnerom (**37 %**).
- **Zverejnenie:** **31 %** žien, ktoré zažili fyzické alebo sexuálne násilie v predchádzajúcich 12mesiacoch, to nikomu neoznámilo.

7. Rodovo podmienené násilie

Figure 10: Women and men agreeing that 'Faced with a sexual proposal, if a woman says "no", she often means "yes" but she is playing "hard to get" (%) , 18–24)

Rodové stereotypy

ZAUŽÍVANÉ STEREOTYPY:

Ako predchádzať a bojovať proti rodovým predsudkom?

Join at
slido.com
#4256 916

Ako predchádzať a bojovať proti rodovým predsudkom?

Boj proti stereotypom - odporúčania

Práca a ambície: spochybňovať tradičné normy

- Podporovať školenia zohľadňujúce rodové hľadisko pre náborárov, manažérov a pedagógov s cieľom boja proti implicitným predsudkom pri hodnotení potenciálu a výkonu.
- Začleňovať povedomie o rodových normách do kariérneho poradenstva a školského profesijného poradenstva, aby sa zabránilo včasnej internalizácii rodových očakávaní.
- Podporovať rôznorodé modely vedenia, ktoré oceňujú spoluprácu a emocionálnu inteligenciu – nielen asertivitu.

Peniaze a finančná zodpovednosť : prehodnotiť finančnú gramotnosť

- Podporovať transparentnosť rovnakého odmeňovania a rodovo neutrálne hodnotenie pracovných miest.
- Posilniť informovanie o ekonomickej hodnote rodovej rovnosti a podporovať rodovú rovnosť v oblasti finančnej nezávislosti a rozhodovania v rámci domácností.
- Zabezpečiť, aby vzdelávanie v oblasti finančnej gramotnosti na školách aktívne bojovalo proti rodovým stereotypom prostredníctvom inkluzívnych príkladov a vzorov.

Boj proti stereotypom - odporúčania

Vedomosti a vzdelávanie : včasné prelomenie stereotypov

- Prehodnotiť a revidovať vzdelávacie materiály s cieľom odstrániť stereotypné zobrazenia rodových rolí v učebniciach/kurikulu a vzdelávať učiteľov, aby vedeli rozpoznať a riešiť interakcie založené na stereotypoch v triedach.
- Propagovať viditeľné vzory žien vo vede, vedení a technológiách, so zameraním najmä na dievčatá a mladé ženy.
- Propagovať pozitívne a netradičné mužské roly už od raného detstva integráciou rodovo citlivých prístupov do predškolského vzdelávania, hry a sociálneho a emocionálneho učenia.

Moc a líderstvo: riešiť dvojité dilemu

- Organizovať kampane na zvyšovanie verejného povedomia, ktoré spochybňujú predstavy o tom, ako má líder vyzeráť.
- Podporovať ciele a kvóty rodovej rovnosti tam, kde je to potrebné – nielen s cieľom dosiahnuť požadované čísla, ale aj zmeniť očakávania.
- Riešiť ideologický rozkol medzi mladými mužmi a ženami prostredníctvom cielených iniciatív zameraných na zapájanie mládeže a dialóg.

Boj proti stereotypom - odporúčania

Využitie času a starostlivosť: prehodnotiť zodpovednosť

- Podporovať a presadzovať rovnakú, neprenosnú rodičovskú dovolenku pre oboch rodičov a verejne spochybňovať stigma spojenú s mužskou starostlivosťou.
- Prostredníctvom kampaní prehodnotiť neplatenú prácu ako spoločnú spoločenskú zodpovednosť, nie ako prirodzenú ženskú úlohu.
- Zahrnúť povedomie o využívaní času do politík rovnosti na pracovisku a do verejnej diskusie.

Násilie a kontrola: včas spochybňovať škodlivé tradičné normy

- Začleniť vzdelávanie o súhlase a argumentáciu o škodlivom vplyve rodových noriem a stereotypov do školských osnov už od raného veku.
- Vytvoriť kampane na sociálnych médiách a vedené rovesníkmi, ktoré sa zaoberajú normalizovaným sexizmom, objektifikáciou a obviňovaním obetí, a ktoré sa zameriavajú aj konkrétne na chlapcov a mladých mužov.
- Poskytovať financovanie preventívnych programov, ktoré spochybňujú predstavu, že agresia a kontrola sú prirodzenými prejavmi mužskosti.

FÉROVÁ AKADEMIA 2026

12.MÁJ 2026 / CVTI SR (Lamačská cesta 8/A, Bratislava)

Konferencia Férová akadémia sa bude v roku 2026 venovať otázkam rodovej rovnosti,, intersekcionalite a jej dôležitosti v slovenskom výskumnom priestore, medzisektorovej spolupráci a inštitucionalizovaniu politík smerom k odstraňovaniu rodovo podmieneného násilia. Privítame 2 zahraničných hostí z Open University of Catalonia – Jörg Müller a Rachel Louise Palmén

Program a registrácia: [Save the date: Férová akadémia 2026 - Eraportal](#)

PROGRAM
SLOVENSKO

**Ďakujeme za pozornosť a Vaše
otázky.**

zuzana.vavrova@cvtisr.sk, zuzana.stanakova@cvtisr.sk

Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky

Bratislava, 2026